

РЕШЕНИЕ

№ 40905

гр. София, 07.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 11 състав, в публично заседание на 17.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петя Стоилова

при участието на секретаря Ася Лекова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **9731** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 АПК вр. с чл.84, ал.3 от ЗУБ.

Образувано е жалба на А. А. Т. – гражданин на С. срещу Решение № 4500/13.08.2025г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при МС, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата са наведени оплаквания, че административният акт е незаконосъобразен, поради нарушение на материалния закон и съществено нарушение на административнопроизводствените правила. Счита, че е издаден при неизяснена фактическа обстановка и липса на задълбочен анализ на заявените обстоятелства, при нарушение на чл.8 и чл.9 от ЗУБ, поради което е направен необоснован и незаконосъобразен извод, че не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Анализът на изложената в решението обстановка в С., според жалбата е формален и не кореспондира с бежанската история на кандидата. В решението ДАБ не се прави обоснована връзка между твърдените от него факти и обстоятелства, характеризиращи конкретното му местоживееие в С., където ще бъде върнат и информацията за същата провинция, която органът излага.

В проведеното по делото открито съдебно заседание, оспорващият се явява лично. Поддържа жалбата чрез преводач, заявява, че иска да остане в България, защото ако се завърне ще го мобилизират, тъй като лично са го заплашили, че ако се върне и не служи в тяхната армия ще бъде убит. Той не желае да убива и иска да получи закрила в България.

Ответникът - Председателят на ДАБ, представлява се от юрк. К., която оспорва жалбата. Представя актуална справка за обществено-политическата обстановка в С. към 30.09.2025г., изготвена от дирекция „Международна дейност“ при ДАБ. Моли да бъде потвърден оспореният административен акт, тъй като лицето не отговаря на условията по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

Прокурор К. от СГП изразява становище за неоснователност на жалбата.

Административен съд София- град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

А. А. Т. е напуснал С. през септември 2024 г. заминавайки нелегално за Турция, след престой от 25 дни на турска територия влиза нелегално през октомври 2024 г. в Република България. Мотивира молбата си за международна закрила с проблеми свързани с въоръжени групировки и страха му да убива хора в С.. В проведеното интервю на 13.05.2025 г. разказва, че след като е регистриран в лагера е останал два дни и самоволно е напуснал общежитието, след което заминал за Германия. Там подал молба за международна закрила, но след 20 дни получил отказ и бил върнат в Република България на 12.05.2025 г. Уточнява, че целта на пътуването му е била Германия, тъй като има роднини там и са му казали, че дават статут и ги осигуряват. Живял е в [населено място], обл. Д. А., родителите му, пет сестри и трима братя продължават да живеят в родното му село. Разказва, че не е отбил военната си служба, напуснал С., защото има въоръжени групировки и те са искали от него да се присъедини към тях срещу заплащане. Молителят се е изплашил понеже не иска да убива хора и това е причината да напусне държавата си по произход. Работил е като автомонтьор. Чуждият гражданин уточнява, че от семейството му са поискани 25 000 долара, за да го оставят на мира и да не се присъединява към групировката. Допълва, че от Република България иска закрила, да работи и да живее тук.

С оспореното в настоящото производство Решение № 2861/31.03.2024г. Председателят на ДАБ - МС, на основание чл. 75 , ал. 1, т. 2 и 4, вр. с чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ е отказал да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на А. А. Т.. Приел е, че по отношение на кандидата не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, а именно: по причини основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Счел е, че сирийският гражданин не е направил релевантни твърдения за осъществено спрямо него преследване от страна на държавата, от партии или организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, или от недържавни субекти, включително международни организации, като същите не могат или не искат да предоставят закрила срещу преследване. АО е приел, че чужденецът не е имал проблеми от етнически, религиозен или политически характер. Чужденецът не изтъква никакви лични опасения от преследване в страната си на произход. От изявленията на чужденеца по време на интервюто административният орган е направил извод, че причината за напускането на страната му е намирането на по-добър живот, а не търсената закрила. Не прави и твърдения, релевантни с нормата на чл.9, ал.1, т.1 и т.2 ЗУБ, не е бил принуден да напусне или да остане извън страната си на произход по причина на реална опасност от смъртно наказание или екзекуция, изтезание, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. Не заявява наличието на конкретно събитие, поради което е избрал да напусна страната си на произход и реално не е посочил никакви основателни опасения от преследване. А. А. Т. е заявил, че е пристигнал в Република България, за да работи, като целта на пътуването му е била Германия, където има роднини и знае, че там дават статут и ги осигуряват. Направен е извод, че молителят би могъл да остане в страната си, но е

решил да напусне и да търси решение на финансовите си проблеми в друга държава, поради което така заявените причини за напускането на страната му на произход не попадат в обхвата на ЗУБ за предоставяне на международна закрила, а може да бъде определен като „мигрант“. Цитиран е Наръчника по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец на Службата на ВКБООН, според който мигрантът е лице, което, по причини различни от изброените в определението за бежанец, доброволно напуска страната си за да се засели другаде. Ако върши това по чисто икономически съображения той е икономически мигрант, а не бежанец (глава II, § 62). Съобразена от административния орган е и разпоредбата на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ, като е разгледана във връзка с тълкуванията, дадени в решение на СЕС от 17 февруари 2009г. по дело С-465/2007г.

Административният орган е обсъдил изложеното в справка с вх. № МД-02-373/03.07.2025г. на дирекция „Международна дейност“ на ДАБ, относно положението в С..

В хода на делото са представени допълнителни доказателства относно променената общественно-политическа обстановка в С., видно от които след напускане от чуждия гражданин на страната е свален режима на президента Б. ал А., а именно актуална справка вх. № МД-02-528/30.09.2025г. Служебно е известно на съда е също, че на 02.03.25г., съгласно изявление на сирийското президентство, новите власти в С. обявяват сформиранието на седемчленен комитет, за изготвяне на конституционна харта за управление на прехода към демокрация. Новите управляващи са съсредоточени върху възстановяването на С. и нейните институции след отстраняването от власт на Б. А. на 08.12.2024г., което слага край на продължило над половин век управление на семейството му и на 13 годишен опустошителен конфликт. Президентството обявява сформиранието на комисия от експерти, включваща две жени, натоварена с изготвянето на “конституционната декларация, която регулира преходната фаза в С.. Седемчленната комисия ще внесе своите предложения пред президента. Съобщението се основава на стремежа на сирийския народ да изгради своя държава, основана на върховенството на закона и надгражда резултатите от конференцията за национален диалог в С., като целта е да се подготви правната рамка, регулираща преходната фаза... В Бюлетин на ВКБООН от 07.03.25г. се посочва, че към 06.03.25г. около 301 967 души са се върнали в С. през съседните държави от началото на декември 2024г. Според ново широкомащабно проучване на намеренията, проведено от ВКБООН, REACH и К. за координация и управление на лагери, един милион вътрешно разселени лица, живеещи в лагери в области в С. С., възнамеряват да се завърнат в районите си на произход в рамките на една година, 600 000 от тях дори преди края на лятото... В Североизточна С. ВКБООН също има важна роля за улесняване на доброволното завръщане на вътрешно разселените лица. Само на 04.03.25г. над 403 души напускат лагера „А.“ в К., завръщайки се обратно в своите райони на произход в провинция Д. ал Зор, включително Табия, М. и Кория. За да подпомогне тези движения, ВКБООН осигурява специални транспортни услуги, гарантирайки, че вътрешно разселените лица могат да се завърнат по безопасен и достоен начин. Чрез широка мрежа от услуги, базирани в общността, ВКБООН достига до вътрешно разселени лица, завърнали се от И. и до сирийските бежанци, завърнали се от съседни страни. Подкрепяните от ВКБООН обществени центрове остават в основата на услугите за закрила, като 106 от 122 оперативни центъра предоставят критична помощ за завърналите се лица, вътрешно разселени лица и приемни общности.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима като подадена от лице имащо правен интерес от оспорването на процесното решение, в законоустановения срок. Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган – председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет на осн. чл. 48, т. 1 от ЗУБ. Решението е издадено в писмена форма, при спазване на административнопроизводствените правила, при правилно прилагане на материалния закон и в съответствие с неговата цел.

От приетите по делото доказателства се установява, че жалбоподателят е информиран писмено, на разбираем за него език, за реда, който ще се следва в производството, за правата и задълженията му, както и за организациите, които предоставят правна и социална помощ на чужденци (чл. 58, ал. 8 ЗУБ). Своевременно и надлежно е уведомен за датата на насроченото интервю, по време на което му е била дадена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си на заявления от него език, като за целта е бил осигурен превод. Видно от представения протокол от проведеното интервю, то е проведено на заявления от кандидата език, който изрично е удостоверил с подписа си, че няма възражения и допълнения. В съответствие с изискването на чл. 73 ЗУБ, молбата е била разгледана индивидуално, като на кандидата е била дадена възможност да изложи всички свои доводи свободно и добросъвестно и не е бил ограничен да посочи и евентуално да представи доказателства в подкрепа на твърденията си.

Обжалваното решение е издадено и в съответствие с материалния закон. Изложеното определя спора като материалноправен относно наличие на основания за предоставяне на международна закрила по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ въз основа на елементите от личната бежанска история на кандидата, обсъдени съобразно актуалната ситуация в страната му на произход.

Съгласно чл. 8, ал. 1 ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Понятието "преследване" е дефинирано в чл. 8, ал. 4 и ал. 5 от с.з., като нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повтораемост, като съгласно ал. 5 действията на преследване могат да бъдат физическо или психическо насилие, закони, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни или се прилагат с цел дискриминация, включително наказания за отклонение от военна служба, която би довела до извършване на деяния по чл. 12, ал. 1, т. 1-3. Наличието и основателността на опасенията следва да се преценяват с оглед представените в бежанската история на кандидата за статут конкретни данни, като се отчете произхода на преследването, дали то води до нарушаване на основни права на човека, както и закрилата, която може да се получи от държавата по произход.

В настоящия случай правилно административният орган е преценил, че при проведеното с жалбоподателя интервю не се установява спрямо него да е било осъществено визираното в чл. 8, ал. 1 ЗУБ преследване, релевантно за предоставянето на бежански статут, а и самият той не е заявил конкретни обстоятелства, въз основа на които да може да се направи извод за опасение от

преследване, основано на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Ето защо преценката на административния орган, че изложените от кандидата мотиви за напускане на страната му по произход не са правно значими за търсената защита, са напълно обосновани. Молителят изрично не е заявил, че спрямо него, държавата му на пребиваване или друг недържавен субект на когото държавата не може или не желае да противодейства е предприел някакви действия, които да са релевантни на преследване. Такива заплахи не са били отправяни и към семейството му. Основният мотив, който кандидатът за закрила изтъква за напускането на С. са проблеми свързани с войната и страха, че ще бъде принуден да служи в кюрските въоръжени сили. Не се установява на оспорващия да са били нарушени основни човешки права до такава степен тежки по своето естество или повтораемост за да се приеме, че е налице преследване по смисъла на относимите правни норми.

На следващо място, правилно е прието, че в случая не са налице и материалноправните предпоставки по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут. Материалноправните предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут са установени в нормата на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ. Според чл. 9, ал. 1 от ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, или тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице, поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Няма основания да се приеме, че жалбоподателят е напуснал С. поради реална опасност от смъртно наказание или екзекуция – обстоятелства, визирани в чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗУБ. Срещу него не са били предприети такива действия от официалните власти или от конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира. Твърдения за обстоятелства от характера на тези по чл. 9, ал. 1, т. 2 - изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, молителят не е направил.

В разпоредбата на чл. 75, ал. 2, изр. 1 от ЗУБ е предвидено, че при произнасяне по молбата за статут се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. Това изискване е изпълнено, тъй като административният орган е извършил преценка на всички факти и обстоятелства, свързани с държавата по произход на лицето, търсещо закрила. Съгласно общото правило на чл. 35 от АПК, решението е издадено при изясняване на обстоятелствата от фактическа страна. Датата, към която следва да се преценява ситуацията в държавата на произход по отношение на наличието на обстоятелствата по чл. 9, ал. 1 ЗУБ е датата, когато съдът се произнася по случая. В тази връзка, съдът изиска актуална справка за ситуацията в С., която съобрази при постановяване на настоящето съдебно решение, както и настъпилите по-късно събития на територията на страната по произход.

От представената актуална справка с вх. № МД-02-528/30.09.2025г. на дирекция „Международна дейност“ на ДАБ-МС, относно актуална политическа и икономическа обстановка в С., след падането на режима на президента Б. А. е видно, че на 3 септември 2025 г. сирийското Министерство на правосъдието обявява, че вече е отменило няколко милиона забрани за пътуване срещу сирийски граждани, регистрирани в системата за търсене. Повечето от забраните се смятат за издадени през последните 14 години и са свързани предимно с политически изявления срещу бившето

правителство на Б. А.. Обработката на останалите досиета ще продължи, като пътуващите няма да бъдат арестувани при пристигането си в С., а само ще бъдат информирани за текущия си правен статус, освен ако няма активни съдебни производства от страна на прокуратурата. Според други съобщения, засегнатите сирийци на летищата и граничните пунктове засега ще бъдат възпрепятствани да продължат пътуването си и ще бъдат помолени да се явят незабавно пред съответните органи, за да се изясни правният им статус. В бюлетин на Върховния комисариат за бежанците на ООН (ВКБООМ) от 26 септември 2025 г. се посочва, че към 25 септември 2025 г., считано от 8 декември 2024 г., около 1 027 887 сирийци са преминали обратно в С. от съседни страни. Въпреки това милиони други остават разселени и е необходима спешна подкрепа, за да се осигури устойчивост на завръщането.

Понастоящем ВКБООП наблюдава връщанията на 360 000 сирийци в 23 офиса на Провинциалната дирекция "Управление на миграцията" (Provincial D. of M. M., PDMM) в 22 турски провинции и на шест гранични пункта в югоизточната част на страната. ВКБООП присъства и на летищата "И." и "С. Г." в И., както и на летище "Е." в А.. Доброволните връщания от центровете за временно настаняване "А. С." и "М." също се наблюдават ad hoc, когато турските власти покапят представители на ВКБООП.

Основните причини за завръщане на сирийците остават непроменени с течение на времето, като най-често посочваните са политическите развития, подобрената сигурност и събирането на семействата. Други причини включват носталгия, трудности при достъпа до жилище, възстановяване на собствеността, ограничена хуманитарна помощ и необходимост от работа. Повечето завърнали се лица се насочват към провинции в С. С., като А., И., Д. и Х. са сред най-честите дестинации. Що се отнася до настаняването, някои от завърналите се лица притежават домовете си или имат имущество, принадлежащо на близки роднини. Много от тези лица съобщават, че къщите им са в добро състояние, други посочват частични повреди или разрушения, а значителна част заявяват, че разполагат с валидни документи, доказващи собствеността.

Демографският профил на завърналите се лица показва балансирано разпределение по пол, с много деца и възрастни в трудоспособна възраст и малък дял възрастни хора. Наблюдава се забележимо увеличение на завръщащите се през лятото деца в училищна възраст, свързано с училищната ваканция в Турция и подготовката за учебната година в С.. Темпът на завръщане се забавя от началото на септември, повлиян от началото на учебната година и правителствена нота, изискваща държавните служители да възобновят работата си. Сезонни фактори, като например приближаващата зима, също може да повлияят на решенията за завръщане. Преди да напуснат Турция, много от завърналите се лица са или безработни, или трудово заети в неформални сектори като строителство, селско стопанство или търговия. В С. повечето очакват първоначално да разчитат на семейна подкрепа или неформален труд, като някои планират да се занимават със самостоятелна заетост.

По отношение на вътрешното разселване, според последните данни на Работната група за вътрешно разселени лица, към 26 септември 2025 г. 1 863 863 вътрешно разселени лица (ВРЛ) са се завърнали по домовете си от края на ноември миналата година, включително 980 899 души, напуснали местата за вътрешно разселени лица в северната

част на страната.

На основание чл. 21, т. 8 от Устройствения правилник на ДАБ при МС, дирекцията събира, поддържа и актуализира база данни за държави по произход и за трети сигурни държави, включваща обща географска, политическа, икономическа и културна информация, информация за правната уредба и за спазването на правата на човека. Приетата по делото справка е изготвена от компетентен орган, в кръга на правомощията му, представлява официален свидетелстващ документ и обвързва съда да приеме за доказани фактите, удостоверени с нея, ако същите не се оборват чрез други надлежни доказателства, каквито в случая не се представят, нито се сочи техният източник, за да се събират. От анализа на цитираната информация, въпреки оценяването на положението в някои части на страната като несигурно и напрегнато, не следва насилието във всички части на държавата да се определя като безогледно. В редица райони, области, областни центрове и територии, цялостната обстановка запазва относителна сигурност. В тази връзка сирийското правителство и сирийските демократични сили, посредством различни техни многочислени, добре функциониращи и структурирани сили за сигурност, контролират почти цялата част на страната, като този контрол не е от временен, а от постоянен характер, като контролът се характеризира с устойчивост и ефикасност. От наличната информация се установява, че не е налице вътрешен въоръжен конфликт на територията на цялата страна. Съществуващото насилие на места не е безогледно и чужденецът може да се ползва от вътрешна закрила от държавата си на произход на части от територията, на която ситуацията е относително стабилна. В тази връзка не се открива наличието на предпоставки, които биха попречили на чуждия гражданин да потърси и да се възползва от предоставяната от редовните сирийски власти закрила на територията на С., като при необходимост се завърне и живее в област, различна от тази, където е неговото родителско семейство и където твърди, че кюрдските сили го принуждават да се сражава на тяхна страна.

Относно нежеланието на кандидата да се сражава в редовете на сирийската армия (чужденецът е декларирал, че не е служил в армията и не желае да убива хора), следва да се посочи указанието в Наръчника по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец, издаден от Службата на ВКБООН през 1992г., където в глава V, "В" е дадено тълкувателно определение за дезертьори и лица, които се отклоняват от военна служба. Следва да се изтъкне, че в С. военната повинност е задължителна и дезертирането се счита за криминално престъпление, но не се счита за преследване.

По изложените мотиви и на основание чл. 172, ал. 2 АПК съдът,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на А. А. Т. – гражданин на С. срещу Решение № 4500/13.08.2025г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при МС, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд на Република България.

СЪДИЯ: